

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 241

Tarım Bakanlığı teşkilâtında çalışan veteriner hekimlere ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı ile Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Hasan Âli Türker'in teklifi ve Tarım ve Plân komisyonlarından 5 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/337, 2/443)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Teknik Dairesi

Sayı 71/509/1965

4 . 3 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 3 . 3 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Tarım Bakanlığı Teşkilâtında Çalışan Veteriner Hekimlere ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

Tarım Bakanlığı Teşkilâtında Çalışan Veteriner Hekimlere ödenek verilmesine dair kanun tasarısının gerekçesidir.

Bugün, milletçe çözmek zorunda olduğumuz problemlerin başında, millî geliri artırmak ve ekonomik sektörler arasındaki dengesizliği gidermek konuları yer almaktadır.

Bunları gerçekleştirmek için, daha fazla yatırım yapmak, üretimi çoğaltmak ve yatırımların iç ve dış finansmanlarını temin etmek zorundayız.

Yatırımların fazlalaştırılması ise millî gelirden ayrılacak tasarruflarla mümkün olabileceğinden, ilk plânda göz önünde tutulması gerekli husus millî geliri süratle ve kısa vâdeli yatırımlarla artırmanın yollarını bulmaktır.

Bu durum karşısında ekonomik sektörler içinde, hayvancılık gibi daha prodüktif, kısa zamanda ve halen elde edilen millî gelirden çok üstün bir gelir kaynağı olma potansiyeline sahip sektörleri tespit ederek yatırım ve çalışmaları o yönde kuvvetlendirmek gerekmektedir.

Ancak bu takdirde üretim artacak, ihraç imkânları gelişecek ve özlediğimiz ekonomik refaha kavuşulacaktır.

Hayvancılık alanındaki üretimin artırılması suretiyle millî gelirdeki yerinin geliştirilmesi ve bu sektörde çalışan üreticilerin hayat seviyesinin yükseltilmesi, hayvan ve hayvansal ürünlerimizden bir kısmının ihracı ile döviz sağlanması; 3202 sayılı Tarım Bakanlığı vazife ve Teşkilât Kanununun 9 ncu maddesinin âmir bulunduğu «yurt hayvanlarının sağlığının korunması ve her türlü hastalık âmilleri ile savaşılması, verimlerinin artırılması, vasıflarının yükseltilmesi ve hayvansal maddelerin insanlara zarar vermeyecek hale getirilmesi gibi hayvancılık alanındaki tüm hizmetlerin yapılması ile sıkı sıkıya ilgili bulunmaktadır.

Yurdumuzda kanatlılar hariç ortalama 75 milyon baş hayvan vardır. Bu yüksek sayıya karşılık verim ileri ülkelerle mukayese edilemeyecek derecede düşüktür.

Bir yandan da nüfusumuz yılda % 3 oranda artmakta, bu artan nüfusun beslenmesi ve yeteri kadar hayvansal protein alması ayrı bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır,

Doğu, Güney ve Güney Doğu komşularımız zın çeşitli salgın hayvan hastalıkları bakımından bulaşık bölgeler teşkil edışı, yurdumuzu devamlı bir tehdit altında tutmaktadır. Nitekim 1960 yılında bu bölgelerden yurdumuza sirayet eden at vebası hastalığı milyonlarca liralık bir zarar yaptıktan sonra az sayıda Veteriner Hekimin geceli gündüzlü ve çok yıpratıcı çalışmaları sonucu ancak önenebilmiştir. Gene aynı bölgelerden bulaşan Şap Hastalığı 500 milyon liralık bir zarar yaptıktan sonra kontrol altına alınabilmiştir,

Bütün bu aksaklıkların teşkilâtımızda yeter sayıda Veteriner Hekim bulunmaması, hizmet görenlerin ise maddi yönden emsalleri arasında en mağdur edilmiş durumda olmaları ile çok sıkı ilgisi vardır.

Ayrıca her yıl teşkilâtımızdan devamlı ve küçümsenemeyecek oranda istifalar olmaktadır.

Halbuki diğer ülkelerde bir Veteriner Hekimin kontroluna 2 ilâ 10 bin arasında hayvan isabet ederken bu miktar yurdumuzda 75 bin baş hayvan olarak en yüksek nisbete ulaşmaktadır ve bu dengesizlik karşısında hizmetlerin aksayacağı da bir gerçektir.

Hizmet şartları bakımından da Veteriner Hekimlerimiz türlü güçlük ve sorumluluklarla karşı karşıyadırlar.

Görevin ifası esnasında heran bir hastalık bulaşma ihtimali (Ruam, Kuduz, Tüberküloz, Bruselloz, Şarbon v.s.) pek çok Veteriner Hekimi sağlık yönünden tehdit etmekte,, hattâ ölümlerine sebebiyet vermektedir.

Bütün bunlarla birlikte, beş yıl süreli ve ağır bir yüksek öğrenim devresinden sonra, yurt hayvancılığının hastalıklarla savaş ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve kontrolu gibi önemli konularda görev yüklenen Veteriner Hekimlere tanınan en düşük maddi imkânlar moral göküntüsüne yol açmakta, bu hal verim gücelerini önemli ölçüde azaltmaktadır.

Hizmetlerin yurt hayvancılığının geliştirilmesi kadar, halk sağlığı bakımından da taşıdığı önem göz önünde tutulduğunda, hizmete yeterli Veteriner Hekim temin edememenin mahzurlarını daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Bu durumları dikkate alan kalkınma plânı, 1964 yılı programı icra plânı 11 nci sayfada yer alan madde de Veterinerlik alanında insan gücü açığının kısa sürede giderilebilmesi için alınacak tedbirler arasında bu meslekleri çekici hale getirmek konusu üzerinde durulacaktır, hükmünü koymuştur.

Veteriner Hekimliği mesleğini çekici hale getirmek için Tarım Bakanlığı bünyesinde vazife alan Veteriner Hekimlere asgari hayat şartlarına cevap verecek, geçimlerini kolaylaştıracak bir tazminatın diğer emsallerinde olduğu gibi gerçekleştirilmesi zaruridir.

Yukarıda da arz edildiği gibi Veteriner Hekimler en yorucu ve yıpratıcı bir hizmeti görmektedirler. En az 5 000 ihtiyaca karşılık 1 000 Veteriner Hekim zor temin edilmektedir.

Yılda 10 milyona yakın hayvan ölmekte, milyarlarca lira milli gelir kaybına uğramaktayız.

Buna göre kalkınma plânında da öngörüldüğü şekilde, bu meslekin cazip hale getirilmesinin bir meslek dâvası dışında bir memleket dâvası sayılması gerektiği inancıyla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Hasan Âli Türker'in teklifi (2/434)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 7186/3365*

25 . 1 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Hasan Âli Türker'in, Tarım Bakanlığı teşkilâtında çalışan veteriner hekimlere ödenek verilmesi hakkındaki kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur. Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim. Saygılarımla.

*İbrahim Şevki Atasâğun
Cumhuriyet Senatosu Başkanı
23 . 1 . 1967*

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Tarım Bakanlığı teşkilâtında çalışan veteriner hekimlere ödenek verilmesi hakkındaki kanun teklifimi gerekçesiyle birlikte ilişikte sunuyorum. Gereğine müsaadelerinizi saygı ile arz ederim.

*C. Senatosu Balıkesir Üyesi
Hasan Âli Türker*

GEREKÇE.

Bugün dünya ve Türkiye açlık ve bilhassa kökü hayvansal olan proteinli gıda noksanlığı ile karşı karşıya gelmek tehlikesi içindedir.

Bilhassa nüfusu her sene % 2,9 oranında artan yurdumuz için bu konu daha düşündürücü bir hal almış bulunmaktadır.

Çağımızda, birçok ülkelerde hayvansal ve bitkisel gıda maddeleri üretimi, dünyada nüfus artışını karşılayabilecek bir potansiyele ulaştırılamamıştır.

Bu durum dünyada açlık çemberinin gittikçe genişlemesine sebeb olmaktadır. Bu bakımdan, derhal, milletçe gıda artışını sağlayacak istikamete yönelmemiz zaruridir.

Bugün birçok Batı ülkelerinde tahılla beslenme yerine, hacim bakımından küçük, fakat yüksek kabiliyetlerin doğuşuna temel olan hayvansal gıda maddelerinin tüketimi sürekli olarak yükselmektedir.

Bu sebeple, bu gibi Batı ülkelerinde hayvansal üretim gelirlerinin tarımsal üretim gelirlerindeki oranları çok yüksektir.

Meselâ :

Avusturya'da tarımsal gelirden hayvansal gelir payı	% 63
Batı - Almanya'da » » » » »	% 75
Belçika'da » » » » »	% 68
Danimarka'da » » » » »	% 83
Finlândiya'da » » » » »	% 85
Holânda'da » » » » »	% 77
İsviçre'de » » » » »	% 75
Norveç'te » » » » »	% 75
A. B. D. de » » » » »	% 59

Olmasına karşılık Türkiye’de hayvansal, gelir, tarımsal gelirin ancak % 30 u civarındadır. Ülkemizde hayvan sayısı fazla fakat verim çok düşüktür.

Salgın ve paraziter hastalıklarla kâfi miktarda savaşılmaması, hayvanlarımızın ıslah edilememesi, diğer zaruri tedbirlerin alınmaması yüzünden çok ağır zararlara uğramaktayız.

Örnek olarak bir yıllık zararımızı gözden geçirmekte fayda vardır.

Şu rakamlar, ıslah ve yetersiz beslenme, hastalıklarla savaş noksanlığı ve imkânsızlığı yüzünden mevcut hayvan varlığımızdan elde edilmesi lâzımgelip de, elde edilemeyen yıllık zararlarını göstermektedir.

	TL.
Et kaybı	2 052 346 000
Süt kaybı	3 685 410 000
Yapağı kaybı	135 000 000
Yumurta kaybı	750 000 000
Yakılan gübre kaybı	900 000 000
Salgın ve paraziter hastalık kaybı	2 242 000 000
Yavru verimi kaybı	300 000 000
Canlı hayvan naklinden	67 500 000
Erken kuzu kesiminden	280 000 000
	10 412 274 000

Millî gelirin her sene milyarlarca lira zarar etmesinin başlıca sebeplerinden biri veteriner hekim noksanlığıdır. Batı ülkeleri ile kıyaslanınca yurdumuzda en az 5 - 7 bin veteriner hekime, en az 4 - 5 Veteriner Fakültesine ihtiyaç vardır. Halbuki bugün Tarım Bakanlığı bünyesinde Türkiye hayvancılığının bütün problemlerini yürütmekle görevli sadece 1 003 veteriner hekim vardır.

Bu miktar veteriner; sonsuz gayretlerle çalışmakta olmasına rağmen Türkiye’nin hayvancılığını yürütmesine maddeten imkân yoktur.

Kalkınma Plânında bu zaruret görülmüş, veteriner hekimliğin cazip bir meslek haline getirilmesi de ifade edilmiştir.

Ayrıca ekonomik bakımdan hayvan varlığımızın sağlığını koruma, verimini artırma çabası yanında, insan sağlığını da tehdideden zoonozların, yani hayvanlardan insanlara geçen Kuduz, Ruam, Şarbon, Bruselloz, Tüberküloz gibi hastalıkların hayvanlarda tedavileri de veteriner hekimlerce yapılmakta ve koruyucu insan hekimliğine şiddetle yardım edilmektedir.

Bugünkü Türk veteriner hekimleri birçok mahrumiyet içinde ve mahrumiyet bölgelerinde çalışırken bu hastalıkların kendi sıhhatlerini de tehdit tehlikesi ile karşı karşıyadırlar.

Beş sene gibi zor ve uzun bir tahsil süresinden sonra memleketimizin en uera yerlerinde çok çeşitli mahrumiyetlerle çalışmaya giden genç bir veteriner hekim 25 lira asli maaşla vazifeye başlatılmaktadır. Emsali meslek mensuplarından hiçbiri bu durumda olmadığından eşitsizlik karşısında maddi mahrumiyet yanında bir de moral bozukluğu yaratılmaktadır. Bu bakımdan tek Veteriner Fakültesine rağbet edilmemekte, bu fakülteye girenlerin bir kısmı ilk imkânda fakültenin muhtelif sömestriyelerinden, hattâ mezun olduktan sonra bu acı hakikatler karşısında başka çalışma sahası aramakta ve Tarım Bakanlığındaki vazifelerinden ayrılmaktadırlar.

Böylece de memleket hayvancılığı senede milyonlarca lira zarar görmektedir.

Bugün yurdumuzda 35 milyon civarında koyun vardır.

Yapağı verimi 1.3 kilo civarındadır. Aynı zamanda düşük vasıflı olan bu yapağılar tekstil sanayimizin ihtiyacını karşılamak üzere koyunlarımızın ıslah ve kısa zamanda geniş ölçüde döviz tasarrufu yapılması mümkün olacaktır.

Diğer hayvanlarımız da et ve süt bakımından ıslah edildiği takdirde memleket ihtiyacını karşıladıktan başka daima dış pazarlarda aranan ve çok rağbet gören canlı hayvan ve et, yapağı, deri ve diğer hayvan mahsullerini kolayca ihraç edebileceğiz. İşte bu sebeplerle veteriner hekimliği cazip bir hale getirmek, bu suretle halen Tarım Bakanlığındaki hizmetinden ayrılan ve henüz emeklilik çağını bulmamış genç veteriner hekimleri bu hizmete çekmekle beraber gerek mevcut tek fakülteye ve gerekse açılması düşünülen 2 nci 3 ncü, ve hattâ 4 ncü veteriner fakültelerine öğrenci bulma imkânı hâsıl olacaktır.

Bu bakımlardan mahrumiyet bölgelerinde ve yerlerinde çalışan veteriner hekimlere tazminat verilmesini öngören kanun teklifini sunmuş bulunuyorum.

Kabulü ile, memleket ekonomisinde her sene milyonlarca liralık zararın önlenmesine, Türk vatandaşına temiz gıda, Türk sanayine bol miktarda hammadde sağlanmasına yardım edilmesini derin saygılarımla arz ederim.

CUMHURİYET SENATOSU BALIKESİR ÜYESİ HASAN ÂLİ TÜRKER'İN TEKLİFİ

Tarım Bakanlığı teşkilâtında çalışan veteriner hekimlere ödenek verilmesine dair kanun teklifi

Madde 1. — Tarım Bakanlığı teşkilât ve müesseselerinde çalışan veteriner hekimlere, hizmet yerlerinin coğrafi, iktisadi ve sosyal durumlarına göre Bakanlar Kurulunca kabul olunacak esaslar dairesinde her ay maaşlarından ayrı olarak 1 000 liraya kadar ödenek verilir.

Madde 2. — Birinci maddede yazılı ödeneğe hak kazanabilmek için adı geçen maddede bahsedilen yer ve görevlerde fiilen çalışmak şarttır. 788 ve 657 sayılı kanunların hükümlerine göre verilen izinleri kullananlar ve yurt içinde geçici görevle başka tarafa gönderilenler dışında her ne suret ve sebeple olursa olsun görevleri başında bulunmayanlara, görevlerinden ayrı buldukları sürece ödenekleri verilmez.

Hastalık sebebiyle işbaşına gelemiyenlerin bu yüzden ayrıldıkları günlerin bir yılda toplamı 60 günü geçmemek üzere ödenekleri verilir.

Bu ödeneğin verilmesi ek görev maaşı, ücret veya tazminatlarıyla vekâlet maaş veya ücretlerinin ödenmesine engel teşkil etmez. Ancak uhdesinde birden fazla görev bulunanlar yalnız asli görevlerinden dolayı ödeneğe müstahak olurlar. Ek görev veya vekâlet görevlerinden dolayı ödenek alamazlar.

Madde 3. — Birinci maddede yazılı ödenekler aybaşlarında ve aylıklarla birlikte ödenir.

Bu ödeneğe hak veren bir göreve tâyin edilenlerin ödenekleri göreve başlayış tarihlerini takibeden ay başından itibaren verilmeye başlanır ve bu görevden ayrılanların ay sonuna kadar olan istihkakları geri alınmaz. İkinci madde hükümlerine göre ödeneklerin kesilmesi gerekenlerin ödeneklerinin kesilmesinde ve görevlerine dönmeleri üzerine tekrar ödemeye başlanmasında yukardaki hükümler uygulanır.

Ödeneğin verilmesinde 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü saklıdır.

Madde 4. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5. — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Tarım Bakanları yürütür.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyonu
Esas No: 1
Karar No: 2

17. 4. 1967

Yüksek Başkanlığa

Tarım Bakanlığı Teşkilâtında çalışan veteriner hekimlere ödenek verilmesi hakkında kanun tasarısı, ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere olundu.

Aynı mahiyette olan 2/434 sayılı kanun teklifi tevhidten görüşülmesi kararlaştırıldı.

Tasarı gerekçesinde izah edilen hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunarak kanun tasarisının aynen kabulüne karar verildi.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Kocaali Milletvekili <i>S. Akay</i>	Sözcü Afyon Karahisar Milletvekili <i>M. Göbekli</i>	Kâtip Adana Milletvekili <i>T. Yücekök</i>	Eskişehir Milletvekili <i>I. Anrı</i>
Eskişehir Milletvekili <i>H. Başar</i>	Maraş Milletvekili II. Yayıoğlu İmzada bulunamadı	Muğla Milletvekili T. Şahin İmzada bulunamadı	Niğde Milletvekili <i>H. Özalp</i>

HÜKÜMET TASARISI

Tarım Bakanlığı teşkilâtında çalışan veteriner hekimlere ödenek verilmesine dair Kanun tasarısı.

MADDE 1. — Tarım Bakanlığı teşkilât ve müesseselerinde çalışan veteriner hekimlere, hizmet yerlerinin coğrafi, ekonomik ve sosyal özelliklerine göre Bakanlar Kurulunca kabul olunacak esaslar dâhilinde her ay maaşlarından ayrı olarak 1 000 liraya kadar ödenek verilir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı ödenğe hak kazanabilmek için, mezkûr maddede sözü geçen yer ve görevlerde fiilen çalışmak şarttır. 788 ve 657 sayılı kanunların hükümlerine göre verilen izinleri kullananlar ve yurt içinde geçici görevle başka tarafa gönderilenler ile görevleri icabı ayrılanlar dışında her ne suret ve sebeple olursa olsun görevleri başında bulunmayanlara, görevlerinden ayrı buldukları sürece ödenekleri verilmez.

Hastalık sebebiyle isbaşına gelemeyenlerin bu yüzden ayrıldıkları günlerin bir yılda top-

lamı 60 günü geçmemek üzere ödenekleri verilir.

Bu ödeneğin verilmesi ek görev maaşı, ücret veya tazminatlarıyla vekâlet maaş veya ücretlerinin ödenmesine engel teşkil etmez.

Ancak uhdesinde birden fazla görev bulunanlar yalnız asli görevlerinden dolayı ödeneğe müstahak olurlar. Ek görev veya vekâlet görevlerinden dolayı ödenek alamazlar.

MADDE 3. — Birinci maddede yazılı ödenekler aybaşlarında ve aylıklarla birlikte ödenir.

Bu ödeneğe hak veren bir göreve tâyin edilenlerin ödenekleri göreve başlayış tarihlerini takibeden aybaşından vermeye başlanır ve bu görevden ayrılanların ay sonuna kadar olan istihkakları geri alınmaz İkinci madde hükümlerine göre ödeneklerinin kesilmesi gerekenlerin ödeneklerinin kesilmesinde ve görevlerine

dönmeleri üzerine tekrar ödemeye başlanmasında yukarıdaki hükümler uygulanır.

Ödeneğin verilmesinde 7244 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi hükmü saklıdır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Maliye ve Tarım Bakanları yürütür.

3 . 3 . 1967

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>
Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>	Devlet Bakanı <i>A. F. Alişan</i>
Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>	Milli Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>

İşleri Bakanı <i>F. Sükan</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>
Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Milli Eğitim Bakanı <i>O. Dengiz</i>
Bayındırlık Bakanı <i>E. Erdiç</i>	Ticaret Bakanı <i>S. T. Müftüoğlu</i>
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>E. Somunoğlu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>
Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>	Ulaştırma Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>	Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>
En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>İ. Deriner</i>	Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>H. Mentешеoğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>S. O. Avcı</i>